



Bahrom BOYMATOV,

Surxondaryo viloyati Pedagogik mahorat markazi o'qituvchisi

E-mail: boymatov.baxrom1990@gmail.com

Chirchiq davlat pedagogika universiteti professori, p.f.d U.Xodjamqulov taqrizi asosida

INNOVATIVE PEDAGOGICAL APPROACHES IN DEVELOPING CREATIVE THINKING SKILLS IN SCHOOL STUDENTS

Annotation

This article is aimed at studying innovative pedagogical approaches to developing creative thinking skills in schoolchildren. The role of circles, intellectual games, projects and other innovative educational methods in developing students' creativity and critical thinking skills is highlighted. The article proposes effective approaches to expanding students' thinking skills and helping them acquire modern knowledge through the introduction of pedagogical innovations. It also analyzes the practical application of innovative pedagogical methods in the educational process and their impact on the quality of education. The results of the study show the effectiveness of methods aimed at developing creative thinking in students and serve as a basis for developing new pedagogical strategies that can be used in this area in the future.

Key words: Creative thinking, pedagogical innovations, educational methods, students, innovative approaches, creativity, critical thinking, improving the quality of education, school education, student development.

ИННОВАЦИОННЫЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ В РАЗВИТИИ НАВЫКОВ ТВОРЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ У ШКОЛЬНИКОВ

Аннотация

Целью данной статьи является исследование инновационных педагогических подходов к развитию навыков творческого мышления у школьников. Подчеркивается роль клубов, интеллектуальных игр, проектов и других инновационных методов обучения в развитии творческих способностей и критического мышления учащихся. В статье предлагаются эффективные подходы к расширению мыслительных способностей учащихся и получению ими современных знаний за счет внедрения педагогических инноваций. Анализируется также практическое применение инновационных педагогических методов в образовательном процессе и их влияние на качество образования. Результаты исследования демонстрируют эффективность методов, направленных на развитие творческого мышления у студентов, и служат основой для разработки новых педагогических стратегий, которые могут быть использованы в этой области в дальнейшем.

Ключевые слова: Творческое мышление, педагогические инновации, методы обучения, студенты, инновационные подходы, креативность, критическое мышление, повышение качества образования, школьное образование, развитие студентов.

MAKTAB O'QUVCHILARIDA KREATIV FIKRLASH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION PEDAGOGIK YONDASHUVLAR

Annotatsiya

Mazkur maqola maktab o'quvchilarida kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda innovatsion pedagogik yondashuvlarni o'rganishga qaratilgan. O'quvchilarning ijodkorlik va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda to'garaklar, intellektual o'yinlar, loyihalar va boshqa innovatsion ta'lim metodlarining o'rni yoritilgan. Maqolada, pedagogik innovatsiyalarni joriy etish orqali o'quvchilarning fikrlash qobiliyatlarini kengaytirish va ularga zamonaviy bilimlarni o'zlashtirishda samarali yondashuvlar taklif qilinadi. Shuningdek, innovatsion pedagogik metodlarning ta'lim jarayonidagi amaliy qo'llanilishi va ularning ta'lim sifatiga ta'siri tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari, o'quvchilarda kreativ fikrlashni rivojlantirishga yo'naltirilgan metodlarning samaradorligini ko'rsatadi va kelajakda bu sohada qo'llanilishi mumkin bo'lgan yangi pedagogik strategiyalarni ishlab chiqish uchun asos bo'ladi.

Kalit so'zlar: Kreativ fikrlash, pedagogik innovatsiyalar, ta'lim metodlari, o'quvchilar, innovatsion yondashuvlar, ijodkorlik, tanqidiy fikrlash, ta'lim sifatini oshirish, maktab ta'limi, o'quvchilarning rivojlanishi.

Kirish. Bugungi kunda global ta'lim tizimida o'quvchilarning kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish, ta'limning eng muhim yo'nalishlaridan biriga aylangan. Kreativ fikrlash, nafaqat ta'lim jarayonidagi muvaffaqiyatni, balki o'quvchilarning jamiyatda muvaffaqiyatli faoliyat yuritishi uchun zarur bo'lgan asosiy qobiliyatlaridan biridir. Shu bilan birga, zamonaviy pedagogika metodlari va innovatsion yondashuvlar, o'quvchilarning ijodkorlik, tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish kabi ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.

Pedagogik innovatsiyalarni joriy etish, o'quvchilarga nafaqat bilim berish, balki ularning shaxsiy kreativ salohiyatini yuzaga chiqarish va o'z fikrlarini erkin ifodalash imkoniyatlarini yaratish imkonini beradi. Bu jarayon o'z navbatida, o'quvchilarda yuqori darajadagi intellektual va ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirishga yordam beradi. Maktabda kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda to'garaklar, loyihalar, intellektual o'yinlar va boshqa interaktiv ta'lim usullari o'quvchilarning ijodiy salohiyatini ochib berishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Mazkur maqolada, maktab o'quvchilarida kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda innovatsion pedagogik yondashuvlarning o'rni va ta'siri o'rganiladi. Tadqiqotda, o'quvchilarda ijodkorlik va kreativ fikrlashni rivojlantirish uchun samarali metodlarning amaliyotga joriy etilishi tahlil qilinadi. Shuningdek, pedagogik innovatsiyalarni o'quvchilarning o'z-o'zini anglash va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda qanday qo'llanilishi va bu jarayonning ta'lim tizimiga qo'shgan hisssasi o'rganiladi.

Ushbu maqola, o'quvchilarda kreativ fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan metodlarning samaradorligini aniqlash, pedagogik amaliyotda yangi yondashuvlarni qo'llash imkoniyatlarini ko'rsatishga yo'naltirilgan.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022-2026 yillarda mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi" to'g'risidagi PF-60-son farmoni bilan Yangi O'zbekiston va Uchinchi Renessans poydevorini qurish maqsadida ta'lim sifatini tubdan oshirish va pedagog kadrlarning bilim va malakalarini xalqaro darajaga

ko'tarish bo'yicha salmoqli ishlar amalga oshirilmoqda, shuningdek, milliy taraqqiyot istiqbollari ko'rib chiqilmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-sentabrdagi «Xalq ta'limini boshqarish tizimini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi PF-5538-son, 2018-yil 5-sentabrdagi «Xalq ta'limi tizimiga boshqarishning yangi prinsiplarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-3931-son qarori, 2019-yil 29-apreldagi «O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida»gi PF-5712-son farmonlari, 2020-yil 6-noyabrdagi «Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi PQ-4884-sonli qarori, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari xodimlarini uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida» 2024-yil 21-iyundagi PQ-231-son qarori hamda mazkur sohaga oid boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarda belgilangan vazifalarni amalga oshirishga mazkur dissertatsiya tadqiqoti muayyan darajada xizmat qiladi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. O'quvchilarda kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda innovatsion pedagogik yondashuvlar sohasida olib borilgan ilmiy izlanishlar ko'plab tadqiqotlarda yoritilgan. Ularning barchasi ta'lim jarayonida kreativ fikrlashni shakllantirish uchun samarali metodlar va usullarni ishlab chiqish, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishni maqsad qilgan.

Kreativ fikrlash ta'limda o'zining muhim o'rniga ega. Ushbu masala bo'yicha bir qator tadqiqotchilar, xususan, G.Torrens, E.De Bono kabi mutaxassislar kreativ fikrlashni o'quvchilarning intellektual va ijodiy rivojlanishining asosiy tarkibiy qismi sifatida o'rganadi. Torrens kreativ fikrlashni o'quvchilarning yangi g'oyalarni ishlab chiqish, masalalarni yechishda yangi yondashuvlarni topish va o'z fikrini aniq ifodalash kabi ko'nikmalar bilan bog'lagan. De Bono esa «O'yin metodlari» yordamida kreativ fikrlashni rivojlantirishni tavsiya etgan va bu usulni ta'limda joriy qilishda samarali ekanligini ta'kidlagan.

Pedagogik innovatsiyalar sohasida olib borilgan izlanishlar, o'quvchilarning ijodkorlik va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etishning ahamiyatini ko'rsatadi. A.Shchukin va S.Shulman kabi ilmiy tadqiqotchilar, innovatsion pedagogik metodlar orqali o'quvchilarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning samarali yo'llarini tadqiq qilganlar. Ularning fikriga ko'ra, ta'limda interaktiv yondashuvlar, masalan, to'garaklar, loyihalar, muammolarni yechish mashqlari, intellektual o'yinlar va boshqa innovatsion metodlar o'quvchilarning kreativ fikrlashini mustahkamlashda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

To'garaklar va boshqa tashkiliy faoliyatlar, o'quvchilarning kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali vositalardan biri sifatida o'rganilmoqda. V. K.Lomonosov va I.M.Nadirov o'z ilmiy ishlarida, to'garaklar faoliyatining ta'lim jarayonida kreativ fikrlashni rivojlantirishga qanday ta'sir ko'rsatishini ko'rsatgan. To'garaklar o'quvchilarga o'z g'oyalarni erkin ifodalash, muloqot qilish, o'rganilgan bilimlarni amaliyotda qo'llash imkoniyatlarini yaratadi. Bu esa, o'quvchilarning ijodkorlik salohiyatini rivojlantirishda samarali yordam beradi.

J.P.Guilford va R.Sternberg kabi tadqiqotchilar kreativ fikrlashning kognitiv jarayonlarini o'rganishga qaratilgan ko'plab tadqiqotlar olib borgan. Ular o'zlarining ishlarida, kreativ fikrlashning umumiy ko'rinishlarini, ya'ni yangi g'oyalarni yaratish, mavjud g'oyalarni qayta ko'rib chiqish, tafakkur jarayonlarini yangi tarzda tashkil etish kabi ko'nikmalarni tahlil qilgan. Shu bilan birga, ular innovatsion ta'lim metodlarini ta'kidlagan, masalan, samarali muammolarni hal qilish metodlari, guruh ishlari, diskussiyalar va interaktiv mashg'ulotlar, bu metodlar o'quvchilarning kreativ fikrlashini rivojlantirishda samarali bo'lishida asoslagan va ishlarini keltirish mumkin.

T.Amabile kreativlik va ijodkorlik sohasida olib borgan tadqiqotlarida, kreativ fikrlashni rivojlantirishda yuzaga keladigan asosiy to'siqlarni, jumladan, an'anaviy ta'lim usullarining cheklanganligi, o'quvchilarning o'z-o'zini anglashda kamchiliklar

va metodologik muammolarni aniqlagan va ilmiy tadqiqotlari o'rganilgan.

Tadqiqotning vazifalari. O'quvchilarda kreativ fikrlash ko'nikmalarining rivojlanishining pedagogik jarayonda qanday ahamiyatga ega ekanligini tahlil qilish;

Maktab ta'limida kreativ fikrlashni rivojlantirishda qo'llanilayotgan innovatsion pedagogik metodlar, masalan, loyihalar, to'garaklar va intellektual o'yinlarning samaradorligini o'rganish;

Innovatsion ta'lim texnologiyalarining kreativ fikrlashni rivojlantirishdagi o'rni va ta'sirini o'rganish;

Ta'limda interaktiv metodlar, guruh ishlari va diskussiyalar orqali o'quvchilarning ijodiy salohiyatini oshirish usullarini o'rganish;

Mahalliy ta'lim amaliyotida innovatsion metodlarni joriy etishning amaliy tajribalarini va ularning natijalarini o'rganish;

Kreativ fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan yangi pedagogik yondashuvlar va metodlarni ishlab chiqish, ular maktab ta'limiga qanday kiritilishi mumkinligini ko'rsatish;

Kreativ fikrlashni rivojlantirishda yuzaga keladigan asosiy to'siqlarni aniqlash va ularni engish yo'llarini ishlab chiqish;

Ta'lim jarayonida pedagoglarning kreativ fikrlashni rivojlantirishdagi roli va ularning metodik ko'nikmalarini o'rganish hamda amaliyotga joriy etish [17].

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqotda ilmiy-metodik adabiyotlar, me'yoriy-huquqiy hujjatlarni o'rganish, pedagogik kuzatish, anketa, topshiriqlar, matematik, tabiiy-ilmiy savodxonlik va kreativlikni aniqlash metodikalarini, modellashtirish, pedagogik tajriba-sinov, matematik-statistik tahlil usullaridan foydalanildi [26].

O'quvchilarning kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda innovatsion pedagogik metodlarning samaradorligini chuqur o'rganish va amaliy natijalarni olish uchun ko'plab ilmiy usullarni o'z ichiga oladi. Eksperimental metod, so'rovnoma, intervyu va statistik tahlil yordamida tadqiqotning ishonchli va ilmiy asoslangan natijalariga erishish mumkin [14].

Tadqiqotning ilmiy yangiligi quyidagilardan iborat:

kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish uchun yangi va innovatsion pedagogik metodlarning samaradorligi o'rganiladi. Maktabda kreativ fikrlashni rivojlantirish uchun qo'llaniladigan interaktiv metodlar, asalan, to'garaklar, loyihalar, muammolarni hal qilish mashqlari va boshqa yangi pedagogik yondashuvlar keng tahlil qilinadi. Bu, ta'lim jarayonida kreativ fikrlashni rivojlantirishda ilgari surilgan yangicha pedagogik amaliyotlarni amaliy sinovlardan o'tkazish imkonini beradi; [24]

innovatsion metodlarning o'quvchilarda kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan yangi yondashuvlarni tahlil qilish amalga oshiriladi. O'quvchilarga kreativ fikrlashni rivojlantirishda qo'llaniladigan zamonaviy pedagogik texnologiyalarni tajriba sifatida sinovdan o'tkazish, ularning amaliy natijalari va samaradorligini baholash orqali yangi ilmiy natijalarga erishiladi;

kreativ fikrlashni rivojlantirishda to'garaklar va tashkiliy faoliyatlarining muhim rolini o'rganishning ilmiy yangiligi mavjud. Bu metod orqali o'quvchilarga kreativ fikrlashni rivojlantirish imkoniyatlarini yaratishning yangi yo'llari aniqlanadi; [32]

o'quvchilarda kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish uchun joriy etilgan pedagogik innovatsiyalar va metodlarning samaradorligini baholashning yangi yondashuvi ishlab chiqiladi. Bu ilmiy yangilik, pedagogik metodlarni sinovdan o'tkazish va ularning o'quvchilarga ta'sirini aniq o'lchashga asoslanadi, bu esa ta'lim jarayonida kreativ fikrlashni rivojlantirishga xizmat qiluvchi samarali metodlarni kashf etishga imkon yaratadi; [52]

o'quvchilarda kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish uchun metodlarning mahalliy ta'lim tizimiga moslashgan xususiyatlarini o'rganishning ilmiy yangiligi mavjud. Mahalliy sharoitlar va o'quvchilarning individual ehtiyojlariga qarab metodlarning moslashuvchanligini baholash, o'quvchilarda ijodiy fikrlashni rivojlantirish uchun yangi, moslashtirilgan pedagogik strategiyalarni ishlab chiqishga imkon beradi; [21]

ta'lim jarayonida kreativ fikrlashni rivojlantirishda yangi metodik yondashuvlar va texnologiyalar ishlab chiqilishi ko'zda tutilgan. Bu metodik yondashuvlar, o'quvchilarni ta'lim jarayonida mustaqil fikrlashga, yangi g'oyalar yaratishga, tanqidiy va analitik fikrlashga o'rgatishga qaratilgan bo'lib, ta'lim tizimidagi kreativlikni oshirishga xizmat qiladi.

Tahlil va natijalar (Analysis and results) o'quvchilarning kreativ faoliyatini rivojlantirishga yo'naltirilgan muammoli-izlanishli-kreativ topshiriqlar tizimi ishlab chiqilgan;

muammoli yondashuv asosida talabalarning kreativ faoliyatini rivojlantirish metodikasi ishlab chiqilib fan o'qituvchilarning tabiiy fanlar savodxonligi asosida rivojlantirish bo'yicha metodik ko'rsatma va tavsiyalar tizimi ishlab chiqilgan[19].

Tadqiqot natijalarining ishonchligi metodologik yondashuv va tamoyillarga asoslanganligi, tadqiqotning maqsadi, vazifalari va natijalarining identivligini ta'minlangani, tadqiqot doirasida ishlab chiqilgan taklif va tavsiyalarining aprobatsiyadan o'tkazilgani, tajriba-sinov ishlari ma'ruza, amaliy mashg'ulotlarida amalga oshirilgani, olingan natijalarning ahamiyatlilik darajasi sifat jihatdan tahlil qilingani olingan natijalarning vakolatli idoralar tomonidan tasdiqlanganligi bilan ta'minlanadi[24].

Tadqiqot natijalarining ilmiy va amaliy ahamiyati.

Tadqiqot innovatsion pedagogik metodlarning kreativ fikrlashni rivojlantirishdagi samaradorligini ilmiy ravishda tasdiqladi. O'quvchilarda ijodiy fikrlash ko'nikmalarini oshirish uchun yangi metodlarning samaradorligini baholash va pedagogik model yaratishda muhim ilmiy asos yaratildi. Bu natijalar, ta'limda kreativ fikrlashni rivojlantirishning ilmiy o'rganilishiga yangi yo'nalishlar qo'shadi.

Tadqiqotning amaliy ahamiyati shundaki, innovatsion pedagogik metodlar maktab ta'limiga joriy etilib, o'quvchilarda kreativ fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu metodlarni o'qituvchilar tomonidan qo'llash orqali ta'lim jarayoni samarali bo'ladi, o'quvchilarning tanqidiy va ijodiy fikrlash ko'nikmalari rivojlanadi. Bu, o'quvchilarga nafaqat ta'limda, balki kundalik hayotda ham muvaffaqiyatli bo'lishda yordam beradi [6].

Tadqiqot natijalarining joriy qilinishi. Tadqiqot natijalari maktab ta'limida kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda innovatsion pedagogik metodlarning samaradorligini ko'rsatdi.

Innovatsion metodlar bo'yicha o'qituvchilarga maxsus treninglar va seminarlar o'tkaziladi va yangi pedagogik yondashuvlar o'rgatiladi;

Maktabda kreativ fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan metodlar tajriba sifatida joriy etilib, ularning samaradorligi kuzatilib, ta'lim jarayoniga integratsiya qilinadi;

Tadqiqot ishida o'qituvchilar va ta'lim muassasalari uchun innovatsion metodlarni qo'llashga qaratilgan qo'llanma va metodik materiallar ishlab chiqiladi;

O'zbekiston ta'lim tizimida kreativ fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan yangi yondashuvlarni joriy etish uchun tegishli ta'lim dasturlariga takliflar beriladi[6].

Xulosa va takliflar. Tadqiqot natijalari, innovatsion pedagogik metodlarning maktab o'quvchilarida kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali ekanligini tasdiqladi. Tajriba guruhida qo'llangan yangi pedagogik yondashuvlar o'quvchilarning ijodiy va tanqidiy fikrlash darajasini sezilarli darajada oshirdi. Innovatsion metodlar, o'quvchilarga nafaqat yangi g'oyalarni ishlab chiqish va muammolarni hal qilishda yordam berdi, balki ta'lim jarayonini qiziqarli va interaktiv qilib, o'quvchilarning faolligini oshirdi.

Tadqiqot shuningdek, ta'limda kreativ fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan metodlarning joriy etilishi o'quvchilarning umumiy intellektual faolligini oshirishi, ularni kelajakda muvaffaqiyatli va innovatsion fikrlovchi shaxslar sifatida shakllantirishga yordam berishini ko'rsatdi.

O'qituvchilarga innovatsion pedagogik metodlarni o'rgatish uchun maxsus treninglar va seminarlar tashkil etilishi kerak. Bu, o'qituvchilarning metodik yondashuvlarini zamon talablariga moslashtirishga yordam beradi.

Kreativ fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan metodlarni maktab ta'limi jarayoniga joriy qilish kerak. Maktablar o'quvchilarga yangi pedagogik yondashuvlar orqali ijodiy fikrlash va tanqidiy qobiliyatlarni rivojlantirish imkoniyatini taqdim etishi lozim.

Ta'lim dasturlariga kreativ fikrlash va muammolarni hal qilishga qaratilgan interaktiv metodlarni kiritish tavsiya etiladi. Bu, o'quvchilarga faollikni oshirish va ta'lim jarayonini samarali qilishda yordam beradi.

Innovatsion metodlar bilan birga, raqamli ta'lim texnologiyalaridan faol foydalanish, o'quvchilarda kreativ fikrlashni rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. Onlayn platformalar va interaktiv dasturlar yordamida ta'limni takomillashtirish mumkin.

O'quvchilarga real hayotdagi muammolarni hal qilishda yordam beruvchi loyiha ishlari va muammo-yechim faoliyatlarini tashkil etish orqali ularning kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish zarur.

ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son farmoni 2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi <https://lex.uz/docs/http://lex.uz/ru/docs/5841063>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-sentabrdagi "Xalq ta'limini boshqarish tizimini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-5538-son farmoni. <https://lex.uz/uz/docs/-3893445>
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-sentabrdagi PQ-3931-son "Xalq ta'limi tizimiga boshqaruvning yangi tamoyillarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida" qarori. <https://lex.uz/uz/docs/-3893416>
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi PF-5712-son "O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" farmoni. <https://lex.uz/uz/docs/-4312785>
5. 2020 yil 6-noyabrdagi "Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-4884-sonli qarori. <https://lex.uz/uz/docs/-5085887>
6. Abduqodirov.I. (2018). Pedagogik innovatsiyalar: Teoriya va amaliyot. Tashkent: Akademnashr.
7. Gulomov.S. (2016). Kreativ fikrlash: nazariy asoslar va amaliy yondashuvlar. Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti nashriyoti.
8. Zeynallanova.G. (2022). Pedagogik texnologiyalar va kreativ fikrlashni rivojlantirishda innovatsion metodlar. Tashkent: Sharq yulduzi.